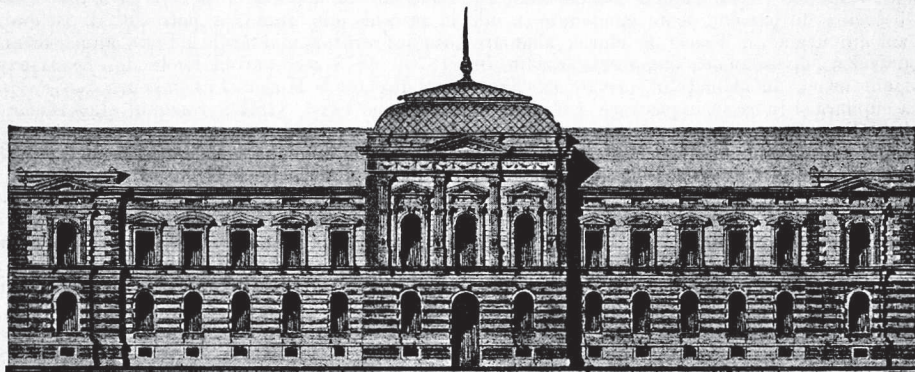

mune din comit. Bichiș, Cianad și Ciongrad, în total 543 matre și 227 comune filii (și mânăstirea Hodoș-Bodrog) cu o populație de 543,488 de credincioși. Afacerile bisericești, școlare și fundamentale se îngrijesc după dispozițiile statutului organic și după dreptul canonic al bisericii ortodoxe prin: episcopul diecesan, prin sinodul eparchial și prin două consistoare, și anume prin consistoriul din A., sub presiul epp. diecesan și prin consistoriul din Oradea mare, sub presiul unui vicariu eppesc, ales de sinodul eparchial și întărit de episcop. La consistoriul din A. aparține mânăstirea Hodoș-Bodrog și 11 protopresbiterate, iar la consistoriul din Oradea mare aparțin 6 protopresbiterate. Cu începere din a. 1875, de când funcționează episcopul Ioan Meșian, deși timpul și împrejurările au fost din cele mai grele, eparchia a făcut frumoase progrese. Pe terenul bisericesc îngrijirea principală a fost, ca organele și corporațiunile normate prin statutul organic al bisericii române să funcționeze regulat și în conformitate cu trebuințele religioase-morale și culturale ale popo-

rului. Pe lângă aceasta episcopul I. M., spre a se pune în nemijlocită atingere cu poporul, a întreprins aproape în fiecare an visitațiuni canonice în toate părțile diecesei și a îmbărbătat poporul pentru o viață religioasă și morală. În timpul celor 21 de ani din urmă s'au zidit în eparchie 110 biserici nouă, și s'au reparat 205 din cele vechi. Pentru ameliorarea dotațiunii preoților din parohiile mai puțin dotate și pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor remași de preoți, s'a înființat la a. 1877 fondul preoțesc, din care se împart multe ajutoare și care astăzi se ridică la suma de 300,000 fl. Pentru dezvoltarea culturală a poporului s'au făcut în cei 21 ani din urmă însemnate îmbunătățiri atât prin organizarea institutelor centrale: preparandia și institutul teologic din A., cât și prin înmulțirea școalelor elementare, și s'au regulat dotațiunile învățătoresci. La a. 1875 vechia preparandie din motivul, că nu corespundea cerințelor legii, fusese în două rânduri admiată și amenințată cu închidere din partea guvernului, iar institutul teologic se găsea în o stare și mai

Seminariul Român din Arad.

rea, având numai 2 profesori, cari ocupau și alte funcțiuni și neavând nici măcar un local propriu, prelegerile se țineau în un local închiriat și necorespunzător. Spre a se pute ridica ambe aceste institute la nivoul cerut de trebuințele timpului, s'a zidit în a. 1875 cu bani intrați din o colectă, întreprinsă în diecesă prin actualul episcop, și cu ajutor din fondurile diecesane, un local pentru ambele institute, îmbinate cu începere din 1876 sub o singură direcțiune și s'au creat mai multe stipendii pentru pregătirea profesorilor la aceste institute; iar la 1885 s'a zidit frumosul edificiu seminarial (v. ilustr.), în care sunt plasate de atunci încoace ambele institute. În institutul preparandial instrucțiunea se face în patru cursuri, după planul de învățământ edat de guvernul țerii pentru preparandiile de stat, augmentat conform trebuințelor noastre. Pe lângă aceste patru cursuri institutul mai are un curs de pregătire, în care se primesc tineri, cari nu au calificațiunea prescrisă pentru preparandie, și în care se prepară pentru depunerea examenului de primire, precum și o școală elementară de aplicațiune, în care elevii din institutul pedagogic-teologic fac practică în predarea obiectelor de învățământ și în

manuarea disciplinei școlare. Pentru a înlesni elevilor studiul, eparchia a înființat încă în 1877 un alumneu, în care se proved elevii cu vipt și locuință. În anul școlastic 1896/7 sunt internați în alumneu 133 elevi, dintre cari 80 gratuit (resp. pe speșele diecesei), iar 53 solvesc o taxă anuală de 60 fl. Numărul elevilor în anii din urmă a fost între 120 și 140, iar în cursul de pregătire de 25 și 40. Institutul teologic are trei cursuri și este organizat după modelul facultății teologice dela universitatea din Cernăuț. Elevii sunt internați în seminarium, unde pe lângă o taxă anuală, au vipt și locuință. Numărul lor în anii din urmă a variat între 50 și 70. Pentru promovarea literaturii române episcopul I. M. a înființat la 1878 o tipografie pe speșele sale și a donat-o diecesei. Aici se tipăresce organul diecesei »Biserica și Școala«, și s'au tipărit multe cărți didactice pentru institutul pedagogic-teologic și pentru școalele elementare. În administrațiunea consistoriului eparchial din A. sunt următoarele fundațiuni, din cari se împart stipendii pentru crescerea tinerimii, și anume: a) fund. »Elena Ghiba Birta«, cu un capital de 59,571 fl. 54 cr.; b) fund. »Popovicu-Papfy«, cu un capital de 14,500 fl. 98 cr.;